

OBRTRNIKOV SVETOVALEC

priloga Obrtnika, julij/avgust 2015

Svetovalni center Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije je skozi leta razvoja postal moderen strokoven servis za mikro, mala in srednje velika podjetja. Podjetjem poleg osnovnega svetovanja po posameznih področjih zagotavlja tudi ekspertne rešitve - svetovalne produkte in tako hitro in strokovno odgovarja na želje in potrebe podjetij.

Svetovalni center zagotavlja svetovanje s področij:

- ▶ registracije podjetij in splošnega podjetniškega svetovanja (točka VEM – Vse na enem mestu)
- ▶ gospodarskega in civilnega prava
- ▶ delovnega prava
- ▶ davkov
- ▶ plač, računovodstva in knjigovodstva
- ▶ varstva okolja ter varnosti in zdravja pri delu
- ▶ tehnične zakonodaje, standardov in sistemov vodenja
- ▶ financiranja in pridobivanja ugodnih finančnih virov preko domačih in EU javnih razpisov
- ▶ internacionalizacije in vstopa na tuje trge

Vsebina julijskega Svetovalca:

- ▶ Podaljšanje prehodnega obdobja za hrvaške državljane za nadaljnja tri leta
- ▶ Sodna praksa: Odgovornost prevoznika, Odgovornost organizatorja prireditve, Poslovanje s samostojnimi Podjetniki
- ▶ Davčna vprašanja in dogovori
- ▶ Socialno podjetništvo
- ▶ Status prostovoljnih zavarovancev še vedno pred Ustavnim sodiščem RS
- ▶ Plače za zasebni sektor po kolektivnih pogodbah
- ▶ Prispevki za socialno varnost
- ▶ Povračilo stroškov

😊 Za zagotavljanje hitrosti in dostopnosti storitev smo vam na voljo:

- 👍 Telefon: 01 58 30 810
- 👍 Faks: 01 58 30 583
- 👍 Elektronska pošta: svetovanje@ozs.si
- 👍 Internet: www.ozs.si
- 👍 Osebni obiski na naslovu Celovška 71, 1000 Ljubljana (po predhodni najavi)

Člani, ki želite izkoristiti svetovalno storitev OZS, se prosimo identificirajte s številko kartice Obrtnik.

Zdenka Bedekovič,
strokovna svetovalka

Podaljšanje prehodnega obdobja za hrvaške državljane za nadaljnja tri leta

V Uradnem listu RS, št. 46/2015, je bil objavljen Zakon o podaljšanju prehodnega obdobja na področju prostega gibanja državljanov Republike Hrvaške in njihovih družinskih članov, ki določa podaljšanje prehodnega obdobja na področju prostega gibanja državljanov oziroma državljanov Republike Hrvaške. Ti državljani se lahko v prvih dveh letih zakonitega prebivanja v Republiki Sloveniji zaposlijo na podlagi veljavnega dovoljenja za zaposlitev. Na podlagi tega dovoljenja je državljan Republike Hrvaške lahko zaposlen le pri tistem delodajalcu, ki je zanj pridobil dovoljenje za zaposlitev, in opravlja le tisto delo, za katero mu je bilo izdano dovoljenje za zaposlitev. V prvih dveh letih zakonitega prebivanja v Republiki Sloveniji se lahko brez dovoljenja za zaposlitev zaposlujejo državljani Republike Hrvaške, ki so izvzeti iz uporabe zakona, ki ureja zaposlovanje, samozaposlovanje in delo tujcev v Republiki Sloveniji, in sicer:

- državljani, ki so slovenskega rodu do drugega kolena v ravni vrsti;
 - tisti, ki imajo dovoljenje za stalno bivanje in v RS prebivajo na podlagi združitve z državljanom Švicarske konfederacije ali države članice Evropskega gospodarskega prostora, razen Republike Hrvaške ter še v nekaterih drugih primerih.
- Torej, po dveh letih neprekinjenega zakonitega prebivanja v Republiki Sloveniji imajo državljani Republike Hrvaške pravico do prostega dostopa na slovenski trg dela in se zaposlujejo pod enakimi pogoji kot slovenski državljani. Ti lahko v Republiki Sloveniji opravljajo delo na podlagi pogodb civilnega prava pod enakimi pogoji kot državljani Republike Slovenije. Organ, ki je pristojen za izvajanje postopkov v zvezi z izdajo, podaljšanjem in razveljavitvijo dovoljenja za zaposlitev, je Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje. Dovoljenje za zaposlitev se izda ali podaljša na vlogo delodajalca za čas, opredeljen v vlogi, ki pa ne more biti daljši od enega leta. V primeru zaposlovanja za namen opravljanja sezonskega dela

v kmetijstvu ali gospodarstvu pa se dovoljenje za zaposlitev izda na vlogo delodajalca za čas, opredeljen v vlogi, ki pa ne sme biti daljši od šestih mesecev v koledarskem letu. Ta se izda na podlagi določenih pogojev. Delodajalec lahko pred vložitvijo vloge za izdajo dovoljenja za zaposlitev na podlagi sporočila o prostem delovnem mestu pridobi obvestilo zavoda o tem ali so v evidenci brezposelnih ustrezne brezposelne osebe. V primeru, da v evidenci ni ustreznih oseb, se obvestilo zavoda šteje kot dokazilo o izpolnjevanju pogojev. Dovoljenje za zaposlitev se lahko za namen nadaljnje zaposlitve istega državljana Republike Hrvaške na istem delovnem mestu pri istem delodajalcu podaljša pod pogojem, da je vlogi priložena pogodba o zaposlitvi za predmetno obdobje, ki jo je podpisal delodajalec, ter da je državljan Republike Hrvaške neprekinjeno prijavljen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno zdravstveno zavarovanje, zavarovanje za starševsko varstvo in zavarovanje za primer brezposelnosti od dneva nastopa dela.

Dovoljenje za zaposlitev z namenom opravljanja sezonskega dela pa se lahko za nadaljnje opravljanje istega sezonskega dela istega tujca pri istem delodajalcu podaljša za čas do enega meseca. Podaljšanje se pridobi na podlagi mnenja zbornice, pristojne za kmetijstvo in gospodarstvo, ko je prišlo do izrednih pridelovalnih pogojev ter pod pogojem, da je državljan Republike Hrvaške neprekinjeno prijavljen v obvezna socialna zavarovanja. Prav tako pa je od dneva nastopa dela potrebno vlogi priložiti pogodbo o zaposlitvi za predmetno obdobje, ki jo je podpisal delodajalec. Vlogo za podaljšanje dovoljenja za zaposlitev lahko delodajalec vložijo največ 60 dni pred iztekom veljavnosti in najpozneje pred iztekom veljavnosti predhodnega dovoljenja za zaposlitev. V primeru pravočasno vložene vloge za podaljšanje dovoljenja za zaposlitev zavod o tem izda potrdilo.

Prijava v obvezna socialna zavarovanja državljanov Republike Hrvaške v Republiki Sloveniji se opravi v skladu s predpisi, ki urejajo prijavo in odjavo iz obveznih socialnih zavarovanj. Državljan Republike Hrvaške mora nastopiti delo najpozneje deseti dan od vročitve dovoljenja za zaposlitev delodajalcu. Dovoljenje za zaposlitev preneha veljati:

- s potekom časa, za katerega je bilo izdano;
- s pridobitvijo pravice do prostega dostopa na slovenski trg dela;
- v primeru smrti državljana Republike Hrvaške, za katerega je bilo izdano dovoljenje za zaposlitev;
- če je razveljavljeno.

Zavod podatke, ki jih potrebuje za izvajanje svojih pristojnosti v skladu s tem zakonom, brezplačno pridobiva iz evidenc različnih institucij. Podatki iz evidenc se hranijo do poteka veljavnosti dovoljenja za zaposlitev in se nato arhivirajo. Globe so predpisane tako za delodajalce kot za odgovorne osebe pri delodajalcih, prav tako pa za hrvaške državljane, ki ne bodo upoštevali zakona. Za kršitelje zakonskih določil so predpisane globe v zneskih od 500 pa do 30.000 evrov. Ta zakon je začel veljati 1. julija 2015 in velja do 30. junija 2018.

mag.
Boštjan J. Turk

Sodna praksa Odgovornost prevoznika

Obligacijski zakonik za prevoznika šteje tako tistega, ki se ukvarja s prevozom kot s svojo redno dejavnostjo, kot tudi tistega, ki se s pogodbo zaveže, da bo za plačilo opravil določen prevoz.

Pošiljatelj se mora zavedati, da je dolžan pred transportom pošiljke poskrbeti za nekatere nujne stvari – predvsem mora pošiljko zavarovati, da ne bi med prevozom nastala na njej kakšna škoda, ali da ne bi bila ogrožena varnost ljudi ali dobrin. Če prevoznik ugotovi, da so pomanjkljivosti pri zavarovanju prevoza pošiljke tako velike, da bi lahko spravile v nevarnost varnost ljudi ali premoženja, lahko takšen prevoz tudi zavrne. Pošiljatelj mora prevoznika obvestiti o kraju, kamor je namenjena pošiljka, o imenu in naslovu prejemnika pošiljke, ter o vsem drugem, kar je potrebno, da bi lahko prevoznik brez odlašanja in ovir izpolnil svoje obveznosti. Če je transport pošiljke zahtevnejši in terja posebne varnostne ukrepe, mora pošiljatelj prevoznika o takšnih okoliščinah posebej obvestiti, ne glede na to, da prevoznik, ki se sicer ukvarja s takšnimi prevozi, večinoma že pozna vse specifičnosti takšnega prevoza. Če tega ne stori, je odgovoren za škodo, ki nastane zaradi tega. Pošiljatelj lahko v celoti razpolaga s transportom pošiljke, ki jo je prevzel prevoznik. To pomeni, da lahko med prevozom po svojem prepričanju spreminja prevozno pot in daje prevozniku kakšna druga navodila, lahko mu tudi naroči, naj ustavi nadaljnji prevoz ali naj se vrne, lahko mu naroči, naj pošiljko izroči kakšnemu drugemu prejemniku, ali pa jo pošlje v kakšen drug kraj ipd. Prevoznik mora prevoz opraviti po dogovorjeni poti tako, kot mu je to naročil pošiljatelj in je ne sme samovoljno spreminjati, tudi če si sam morda tako želi. Če se prevoz prekine iz razloga, za katerega odgovarja prevoznik (denimo, če sam izbere pot po slabi cesti ali pot, na kateri naleti na (pričakovane) zastoje in zato zamudi z dostavo na namembni kraj), je dolžan pošiljatelju povrniti morebitno škodo, ki je nastala zaradi prekinitve prevoza.

Če med prevozom na pošiljki nastane škoda, zanjo odgovarja prevoznik, razen, če je škoda posledica dejanja pošiljatelja,

lastnosti pošiljke ali pa zunanjih vzrokov, ki jih ni bilo mogoče pričakovati in se jim tudi ne izogniti ali odvrniti (vis maior oziroma višja sila). Razlikovanje med odgovornostjo prevoznika in razbremenitvijo njegove odgovornosti zaradi višje sile je včasih težavno – vzemimo, denimo, primer, ko se prevoznik odloči, da bo za prevoz pošiljke izbral pot, ki je sicer krajša od običajne, a zato v nekoliko slabšem stanju. Potem se vreme nenadoma poslabša in začne pihati močan veter. Prevoznik doživi manjšo nesrečo, zaradi katere se poškoduje tudi pošiljka. V takšni situaciji se bo prevoznik verjetno skliceval na to, da za nastalo škodo ne more biti odgovoren zaradi višje sile (zaradi slabih vremenskih razmer.) Vendar pa bo za nastalo škodo vendarle odgovarjal, če mu bo pošiljatelj dokazal, da do nezgode ne bi prišlo, če bi v enakih vremenskih razmerah izbral drugo, varnejšo pot.

Sodna praksa vsebuje nekaj zanimivih primerov v povezavi z odgovornostjo prevoznika. V zadevi VS40968 z dne 17. 10. 2006 je Vrhovno sodišče RS odločalo o odgovornosti zavarovalnice, pri kateri je imelo prevozniško podjetje zavarovano svojo odgovornost v primeru izgube blaga, in sicer v primeru, če je škoda (konkretno tatvina tovornjaka in vozil, ki jih je ta prevažal) nastala zaradi kaznivega dejanja voznika tovornjaka, ki je bil zaposlen pri prevozniskem podjetju (ta je namreč sodeloval pri tatvini tovornjaka in vozil).

Sodišče je presodilo, da zavarovalnica navkljub dejstvu, da je za škodo (so)odgovoren voznik, ki je bil zaposlen pri prevoznem podjetju, odgovarja, saj je bila v skladu z zavarovalnimi pogoji po zavarovalni pogodbi odgovornost zavarovalnice izključena le v primeru, če bi se izkazalo, da je šlo za kaznivo dejanje samega prevozniskega podjetja (denimo njegovega zastopnika), tega pa v konkretnem primeru ni bilo, saj je kaznivo dejanje storil prevoznik.

Zanimiv primer v zvezi z višjo silo je obravnavalo Vrhovno sodišče RS v zadevi VS4002658 dne 9. 12. 2014, v katerem je presojalo o odgovornosti voznika zaradi tatvine blaga, ki ga je prevažal na tovornjaku. Izreklo je, da je merilo za presojo, ali je bilo določen dogodek (tatvino) mogoče preprečiti ali odvrniti, ustrežna skrbnost prevoznika, glede na vse okoliščine primera, pri čemer gre za pravni standard, ki ga sodišče napolni v vsakem primeru posebej. Izreklo je, da je skrbnost v zvezi z izogibom tatvinam v prvi vrsti odvisna od verjetnosti, da bo do tatvine prišlo. Če gre torej za območje, kjer so tatvine pogostejše, je od voznika pričakovati tudi višjo raven skrbnosti in nasprotno.

Sodna praksa Odgovornost organizatorja prireditve

Pomlad je seveda idealen letni čas za organizacijo prireditev, bodisi v zaprtem prostoru, še bolj pa na prostem. Številni organizatorji se tega seveda dobro zavedajo in poskušajo to obdobje kar se le da dobro izkoristiti. Toda organizacija

priredivte ne prinaša le priložnosti za dober zaslužek, ampak tudi veliko odgovornost za varnost udeležencev. Pretirana sproščenost udeležencev je lahko namreč vzrok za različne, neredko tudi usodne nesreče. V tem članku bom opisal, kako zakonodaja in sodna praksa urejata odgovornost organizatorja prireditve in na kaj naj bodo organizatorji najbolj pozorni. Pravno podlago odgovornosti organizatorja prireditve predstavljata drugi odstavek 131. člena Obligacijskega zakonika (OZ-A) in 157. člen istega zakona. Prvi določa, da se za škodo od stvari ali dejavnosti, iz katerih izvira večja škodna nevarnost za okolico, odgovarja ne glede na krivdo. Drugi pa določa, da organizator shoda večjega števila ljudi v zaprtem prostoru ali na prostem odgovarja za škodo, nastalo s smrtjo ali telesno poškodbo, ki nastane zaradi izrednih okoliščin, in ki lahko nastanejo ob takih priložnostih, kot so gibanje množic, splošni nered ipd.

Pri presoji odgovornosti organizatorja je bistvena predvsem ugotovitev, da ta odgovarja **ne glede na krivdo**. Da ta definicija ne bi koga zavedla, naj takoj pojasnim, da imam v mislih **krivdo v pravnem pomenu besede**. To pomeni, da je za presojeno odgovornosti organizatorja bistvena ugotovitev, da ta izvira že iz golega dejstva, da se ta ukvarja z **nevarno dejavnostjo**, in mu zato ni potrebno dokazati krivde (naklepa, malomarnosti). Taki obliki odgovornosti v obligacijskem pravu rečemo **objektivna odgovornost**.

To pomeni, da moramo odgovornost organizatorja presojati skozi prizmo povečane nevarnosti, ki jo povzroča masa ljudi kot taka. Temeljno načelo je torej, da organizator večjega shoda ljudi (bodisi na prostem bodisi v zaprtem prostoru) odgovarja za škodo, ki nastane s smrtjo ali telesno poškodbo **zaradi nevarnosti, ki izvira iz izrednih okoliščin**. Organizator je tisti, ki je dolžan poskrbeti za to, da do teh izrednih okoliščin sploh ne pride (denimo z angažmajem ustrezne varnostne službe). Izredne okoliščine lahko nastanejo zaradi gibanja množic, splošnega nerada, požara, alkohola, poplave ipd.

Sodna praksa glede odgovornosti organizatorjev prireditve je pestra in potrjuje zgoraj zapisano. Naj navedem le nekaj najzanimivejših primerov: V zadevi **VSL 0057004** z dne 10. 6. 2009 je Višje sodišče v Ljubljani izreklo, da je organizator dolžan organizirati prireditev tako, da je na njej poskrbljeno za red in da nista ogroženi življenje in zdravje udeležencev prireditve. V primeru, če gre za večje število udeležencev, mora organizator prireditve obvezno zagotoviti varnostno službo. To pa obenem pomeni, da se lahko organizator prireditve razbremeni odgovornosti za škodni dogodek, če dokaže, da je poskrbel za red in varnost udeležencev (denimo s profesionalno varnostno službo), pa je kljub temu vseeno prišlo do škodnega dogodka. Lahko pa v tem primeru nastopi odgovornost varnostne službe.

V določenih primerih lahko pride tudi do **deljene odgovornosti**. Tu organizator odgovarja skupaj z oškodovancem. Enega izmed tovrstnih primerov je obravnavalo Višje sodišče v Ljubljani dne 5. 9. 2012 (zadeva **VSL 0073854**). V sodbi je izreklo, da je za poškodbo oškodovanke na rock koncertu, ki

jo je utrpela zaradi gibanja publike, tako da jo je ta stisnila ob rob odra, odgovoren organizator prireditve, ker ni poskrbel za zaščitno ograjo in za ustrezne varnostnike, ki bi nadzirali gibanje publike, vendar pa del krivde nosi tudi oškodovanka, ker je koncert spremljala tik pod odrom, čeprav bi kot odrasla oseba mogla oceniti, da je tveganje pri spremljanju koncertov tik pod odrom največje. Ker se od odrasle osebe pričakuje neki standard odgovornega obnašanja, je sodišče presodilo, da je prav, da se zaradi tega organizatorju vsaj delno oprostijo odgovornost.

Glede odgovornosti za mladoletne osebe je zanimivo sodbo izdalo Višje sodišče v Ljubljani v zadevi **VSL 0062766** z dne, 18. 1. 2012, v kateri je odločalo o morebitni deljeni odgovornosti organizatorja prireditve in staršev oškodovanke (mladoletnice). V tem primeru se je namreč zagovornik organizatorja prireditve skliceval na deljeno odgovornost organizatorja prireditve in staršev mladoletne osebe (ker so jo slednji sploh pustili na sporni koncert). Sodišče pa se s tem ni strinjalo, saj je bilo mnenja, da mora organizator prireditve za varstvo mladoletnikov še posebej skrbeti, še toliko bolj, ker se ukvarja prav z organizacijo zabav, namenjenim mladoletnim osebam.

Vprašanja in odgovori, povezani z odgovornostjo organizatorja prireditve

1.) Vprašanje: Organizator je pripravil koncert z znanimi domačimi in tujimi izvajalci ter od prodanih vstopnic (prodajale so se kar v gostinskih lokalih) in sponzorskih/donatorskih sredstev pridobil že tudi kar nekaj denarja. Teden dni pred koncertom je le-tega odpovedal in 'izginil' neznano kam. Kako lahko kot sponzorji in kupci kart za koncert zahtevamo povračilo denarja, če sploh?

Odgovor: V vašem primeru je odgovornost organizatorja nesporna, saj ni opravil storitve, za katero je bil financiran s strani kupcev oziroma sponzorjev/donorjev. To pomeni, da je bil obogaten brez pravnega temelja na škodo kupcev oziroma sponzorjev/donorjev. Ti lahko od njega zahtevajo vrnitev vplačanih sredstev na osnovi pravil o neupravičeni pridobitvi, ki vključuje tudi plačilo zamudnih obresti. V primeru, če bi se izkazalo, da je bil organizator nepošten, je dolžan vrniti obresti od dneva pridobitve, sicer pa od dneva vložitve zahtevka za vrnitev. Poleg neupravičeno pridobljenih sredstev in obresti pa lahko kupci vstopnic ter sponzorji/donorji od organizatorja zahtevajo tudi plačilo odškodnine v skladu s splošnimi pravili o odškodninski odgovornosti. Seveda pa je vprašljiva sama učinkovitost izterjave dolžnega zneska glede na to, da je organizator »čudežno« izginil.

2.) Vprašanje: V podjetju smo pripravili dan odprtih vrat, na katerem smo obiskovalcem predstavili našo dejavnost in jih popeljali po stavbi. Eni od obiskovalk, ki je imela obute salonarje z visoko peto, je med ogledom spodrsnila na marmornatih tleh, pri tem pa je dobila resno poškodbo gležnja. Zdaj nas je obvestila, da bo proti nam začela pravni postopek oziroma zahtevo za odškodnino. Je do tega upravičena in kdo je odgovoren za poškodbo?

Odgovor: Oškodovanka bo lahko uspešno uveljavljala

odškodnino le v primeru, če bo podjetju uspela dokazati vse elemente odškodninskega delikta. To pomeni, da bo morala poleg škodnega dogodka in nastale škode dokazati tudi vzročno zvezo med tema dvema elementoma in pa odškodninsko odgovornost podjetja. Slednje bo odgovarjalo le, če bi se izkazalo, da je do poškodbe prišlo zaradi malomarnosti odgovornih v podjetju, in ne, denimo, zaradi malomarnosti (nerodnosti) oškodovanke – denimo v primeru, če bi se izkazalo, da so bila marmornata tla spolzka zaradi pomanjkljivega vzdrževanja teh tal. Pod določenimi okoliščinami bi lahko podjetje odgovarjalo tudi neodvisno od svoje krivde – v mislih imam objektivno odškodninsko odgovornost –, vendar pa bi morala tedaj oškodovanka dokazati, da je šlo pri marmornatih tleh za nevarno stvar, kar pa ni prav preprosto dokazati.

3.) Vprašanje: Kot organizatorji glasbene prireditve smo najeli športno dvorano. Med odmorom za malico smo zapustili dvorano, v kateri smo pustili kar nekaj tehnične opreme (zvočniki, mikrofoni, prenosniki). Ko smo se vrnil, da bi nadaljevali s konferenco, smo ugotovili, da naše tehnične opreme ni več. Oprema je bila sicer zavarovana, a zavarovalnica nam kraje noče priznati, češ da ni bilo dovolj poskrbljeno za njeno varovanje. Ali lahko zahtevamo od lastnika športne dvorane povrnitev škode zaradi kraje in zaradi dodatnih stroškov najema druge tehnične opreme?

Odgovor: Vprašanja odgovornosti za krajo tehnične opreme organizatorja prireditve zakonodaja (Obligacijski zakonik, ki ureja zakupna razmerja) ne ureja, ampak se taka vprašanja običajno uredijo s pogodbo o najemu dvorane med lastnikom dvorane in najemnikom (organizatorjem glasbene prireditve). Gre torej za področje, ki je prepuščeno dispozitivni pogodbeni ureditvi. Vprašanje odgovornosti za krajo tehnične opreme se lahko uredi tudi s pogodbo z varnostno službo, ki jo organizator prireditve podpisuje s tako službo. V takem primeru za krajo tehnične opreme običajno odgovarja varnostna služba.

Poslovanje s samostojnimi podjetniki

Slovenskega zakonodajalca pogosto težko razumemo. Pred leti je krepko podpiral ustanavljanje s. p.-jev, jih celo subvencioniral, vse z namenom, da bi preprečeval naraščajočo brezposelnost v državi. Ko pa je uvidel, da so posamezniki začeli množično ustanavljati s. p.-je, tudi zaradi takšne želje njihovih (nekdanjih) delodajalcev, pa je takšno prakso začel množično preganjati, češ da gre tu za fiktivna (prikrita) delovna razmerja, s katerimi želijo delodajalci nezakonito zniževati svoje stroške dela – pa čeprav so bili tovrstni "sporni" s. p.-ji za marsikoga edini možni način prejemanja dohodkov. Pa razumi, kdor more.

Temeljno pravilo pri sklepanju pogodb s samostojnimi podjetniki je, da je takšno poslovanje nezakonito, če med pogodbenima strankama (delodajalcem in s. p.-jem) obstajajo

elementi delovnega razmerja. Kaj je to delovno razmerje, nas pouči 4. člen Zakona o delovnih razmerjih (ZDR), ki določa, da gre pri delovnem razmerju za razmerje med delavcem in delodajalcem, v katerem se delavec prostovoljno vključi v **organiziran delovni proces delodajalca** in v njem za **plačilo, osebno in nepretrgoma opravlja delo po navodilih in nadzoru delodajalca**.

Če torej obstajajo vsi ti elementi (vključitev v organiziran delovni proces, delo za plačilo, osebno opravljanje dela, stalnost (nepretrganost) opravljanja dela in odnos podrejenosti delavca do delodajalca), govorimo o klasičnem delovnem razmerju, ob katerem mora delodajalec z delavcem skleniti pogodbo o zaposlitvi v skladu z ZDR in ne, denimo, podjemne pogodbe s s. p.-jem po obligacijskem zakoniku, delavec pa je v takšnem primeru upravičen delodajalca tudi tožiti za obstoj delovnega razmerja.

Od fiktivnih (prikritih) delovnih razmerij, ki so po črki zakona prepovedani in lahko predstavljajo osnovo tudi za ukrepanje inšpektorja in za izrek precej visoke globe (od 3000 pa vse do 20.000 evrov), pa moramo ločiti tako imenovane **ekonomsko odvisne osebe**. Tudi to so s. p.-ji (samozaposlene osebe), ki na podlagi pogodbe civilnega prava **osebno, za plačilo, samostojno in dlje časa** opravljajo delo v okoliščinah ekonomske odvisnosti in same ne zaposlujejo delavcev, pri čemer ekonomska odvisnost pomeni, da najmanj 80 % vseh letnih prihodkov pridobijo od istega naročnika.

Že na prvi pogled opazimo, da so ekonomsko odvisne osebe specifične po tem, da med njimi in naročniki ni odnosa **podrejenosti**. Ekonomsko odvisne osebe torej svojega dela ne opravljajo po navodilih in nadzoru delodajalca, četudi so od njega (pretežno) ekonomsko odvisne. Prav tako pri ekonomsko odvisnih osebah velja, da **niso dolžne upoštevati ustaljenega delovnega procesa pri delodajalcu** – tega elementa pri ekonomsko odvisnem razmerju torej ne sme biti.

Ekonomsko odvisne samozaposlene osebe (s. p.-ji) torej **niso prikrito zaposleni samostojni podjetniki**, njihovo delovanje je povsem legalno, te osebe pa so deležne tudi omejenega delovnopravnega varstva. Za njih, denimo, velja prepoved diskriminacije, zagotavljanje minimalnih odpovednih rokov, prepoved odpovedi pogodbe v primeru neutemeljenih odpovednih razlogov, zagotavljanje plačila ipd.

Tudi sodna praksa je precej naklonjena širši razlagi pojma delovno razmerje, zato naj bodo delodajalci pazljivi, ko se odločijo, da bodo s pogodbeno stranko sklenili civilno pogodbo namesto pogodbe o zaposlitvi.

Višje delovno in socialno sodišče je, denimo, v zadevi **VDSS – sodba Pdp 721/2012** izreklo, da je okoliščina, da je tožnica (delavka) uporabljala že po naravi dela delovna sredstva tožene stranke (delodajalca), le eden od pokazateljev obstoja delovnega razmerja. Pri presoji, ali gre za delovno razmerje, je namreč sodišče upoštevalo, ali je delavka po vsebini opravljala enaka dela kot redno zaposleni delavci, za dela, ki so se po večini opravljala na sistemiziranem delovnem mestu potniški referent, pa je pri delavki obstajala možnost sklenitve pogodbe o zaposlitvi. Delavka je namreč delo opravljala osebno, po

navodilih in pod nadzorom neposredno nadrejenih v organiziranem delovnem procesu.

Delavka je bila na razpolago delodajalcu po razporedu dela, pripravljena je bila sprejeti tudi dodatne zadolžitve, imela je pravico do letnega dopusta, za kar ji je bilo zaračunano nadomestilo, prejela je plačilo na plačilni dan, enako kot drugi zaposleni. Prav tako je imela pravico do plačane odsotnosti od dela (enako torej kot plačani dopust).

Glede na vse te okoliščine je sodišče odločilo, da gre v konkretnem primeru za delovno razmerje.

Božena Macarol
Davčna svetovalka

Davčna vprašanja in dogovori

Vprašanje: Ali je obvezno imeti odprt bančni račun posebej za podjetje, na primer s. p., ali poslovanje lahko poteka preko osebnega bančnega računa, saj gre pri vsem tem za eno in isto osebo z isto davčno številko?

Odgovor: Zakon o davčnem postopku v 37. členu določa, da je samostojni podjetnik dolžan imeti za namene opravljanja dejavnosti ločen poslovni (transakcijski) račun. Z vidika upravljanja bančnih računov bi bilo res vseeno, ali bi imel podjetnik odprt poslovni ali pa kar osebni račun. Za banke je namreč vsak račun le račun. Edina bistvena razlika med obema vrstama računov je namreč le v tem, da osebni računi na podlagi predpisov o varstvu osebnih podatkov ne smejo biti javno objavljeni, poslovni računi pa morajo biti javno objavljeni in javno dostopni vsem podjetnikovim upnikom. V nasprotnem primeru morebitni upniki ne bi mogli izvesti postopka izvršbe zoper denarna sredstva dolžnika. Prav zato je podjetnik dolžan na podlagi predpisov, ki urejajo davčni postopek, odpreti poslovni/transakcijski račun. Pomembno je tudi to, da je lahko takšen, javno objavljen račun, odprt tudi v tujini, podjetnik pa je davčni organ dolžan o odprtju takšnega računa obvestiti v osmih dneh po njegovem odprtju.

Dejstvo, da je potrebno imeti odprt poseben poslovni/trans-

sakcijski račun, ne pomeni, da podjetnik ne bi smel prosto prelivati denarnih sredstev iz poslovnega računa na zasebni in nasprotno.

Če samostojni podjetnik ne upošteva teh zakonskih določb in ne odpre ločenega poslovnega računa, bo lahko kaznovan v znesku od 800 do 10.000 evrov.

Vprašanje: Na kaj se moram pripraviti, če bodo v letu 2016 res predpisane on-line davčne blagajne?

Odgovor: Če še nimate ustrezne elektronske blagajne ali računalniške naprave, ki že danes omogoča internetno povezavo, bi v primeru, ko bi bil Zakon o davčnem potrjevanju računov res sprejet in bi v letu 2016 začel veljati, potrebovali vsaj naslednje:

- Registracijo poslovnega prostora oziroma prodajnega mesta pri FURS-u.
- Določitev oznak vseh oseb, ki bodo evidentirale gotovinski promet (oznaka + davčna številka osebe).
- Ustrezno elektronsko blagajno ali računalniško napravo in možnostjo internetne povezave (fiksne ali mobilne).
- Aplikativno programsko rešitev za fakturiranje – program, ki bo usklajen s tehnično specifikacijo finančne uprave.
- Sistem varovanja kopij podatkov.
- Digitalni certifikat »sigovca«, ki je na razpolago brezplačno in ga boste namestili na vsako napravo za gotovinsko evidentiranje prometa.
- Ustrezno število priključkov na električno omrežje, če ste do sedaj pisali ročne račune in teh še nimate.
- Na vidnem mestu obešeno obvestilo o obveznem izstavljanju računov in o obveznosti kupca, da ga vzame in zadrži (najboljše nalepka na sami blagajniški napravi, na vhodnih vratih, ob izhodu in morda tudi na steni – boljše več opozoril, kot premalo ...).
- Za primer, če elektronska naprava/blagajna ne bi delovala ali ne bi deloval program, tudi vsaj en potrjen blok vezane knjige računov (VKR).
- Priporočljivo bo imeti tudi pogodbo o vzdrževanju naprav, sicer ne bomo v zakonsko določenem roku odpravili morebitnih okvar (v roku 48 ur ...).
- Ustrezno usposobljeno osebje, ki bo znalo izdajati pravilne račune in znalo pravilno ravnati v nepredvidljivih situacijah
- izpad interneta, okvara blagajne, izdaja dobropisov, storno računov ...

mag. Irena Prodan

višja svetovalka v občinski upravi Občine Izola

Socialno podjetništvo

Socialno podjetništvo je primer reaktiviranja oziroma zaposlovanja invalidov, dolgotrajno brezposelnih, starejših od 55 let in težje zaposljivih oseb. Sicer pa je najprej treba biti inovativen in najti poslovno idejo o tem, s čim se bo socialno podjetje ukvarjalo oziroma katera bo tista vsebinska gonilna sila, ki bo podjetju omogočala obstanek na trgu. Ali z drugimi besedami: če bo prodaja blaga in storitev v socialnih podjetjih uspešna, bo potem uspešna tudi ohranitev zaposlenih v teh podjetjih. Naslednja pomembna in ključna dejstva pa sta zagotovitev sredstev za zagon podjetja in realizacija načrtovanega. Enako – kot druge oblike podjetij – so socialna podjetja v osnovi podvržena vsem osnovnim zakonitostim delovanja na trgu. Kljub svojemu statusu morajo na trgu za svoj obstanek zagotavljati in vzdrževati uspešno tržno dejavnost.

Zakonska ureditev

Zakon o socialnem podjetništvu (ZSoCP) socialno podjetništvo opredeljuje kot trajno opravljanje dejavnosti socialnega podjetništva ali trajno opravljanje drugih dejavnosti pod posebnimi pogoji zaposlovanja s proizvodnjo in prodajo proizvodov ali opravljanje storitev na trgu, pri čemer ustvarjanje dobička ni niti izključni niti glavni cilj opravljanja dejavnosti. Krepi družbeno solidarnost in kohezijo, spodbuja sodelovanje ljudi in prostovoljno delo, krepi inovativno sposobnost družbe za reševanje socialnih, gospodarskih, okoljskih in drugih problemov, zagotavlja dodatno ponudbo proizvodov in storitev, ki so v javnem interesu, razvija nove možnosti zaposlovanja, zagotavlja dodatna delovna mesta in socialno integracijo ter poklicno reintegracijo najranljivejših skupin ljudi na trgu (3. člen ZSoCP).

Ker je treba v družbenih okvirih iskati nove možnosti in priložnosti, je država socialno podjetništvo normativno uredila in tako poskuša poskrbeti za možnost vrnitve dolgotrajno brezposelnih in drugih ranljivih ciljnih skupin na trg dela. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti¹ (v nadaljevanju: MDDSZ) je v strategiji razvoja socialnega podjetništva predlagalo tri strateške razvojne cilje:

- povečanje prepoznavnosti socialnega podjetništva in vedanja o načelih socialnega podjetništva,
- nadgradnja obstoječega podpornega okolja in
- spodbujanje zaposlovanja ranljivih skupin na trgu dela.

V okviru teh aktivnosti država predvideva predvsem izvedbo promocijskih aktivnosti in informiranje o socialnem podjetništvu, vključno z izmenjavo domačih in tujih dobrih praks. Kot nadgradnjo podpornega okolja država v strategiji predvideva tudi razširitev javnega naročanja v smeri doseganja pozitivnega socialnega učinka. V evropskih državah so socialna podjetja deležna podpore v obliki rednih vladnih subvencij ter v obliki naročil izdelkov in storitev s strani države.

Dejavnosti socialnega podjetja

Po podatkih MDDSZ je danes v evidenci prijavljenih 62 socialnih podjetij. Socialna podjetja so ustanovljena kot različne pravnoorganizacijske oblike, glavne dejavnosti pa obsegajo raznovrstne aktivnosti: saniranje okolja in ravnanje z odpadki, podjetniško in poslovno svetovanje, izobraževanje, izpopolnjevanje, dejavnost botaničnih in živalskih vrtov, varstvo naravnih vrednot, socialno varstvo brez nastanitve za starejše in invalidne osebe, inženirske in raziskovalne dejavnosti, dejavnost kmetijstva in prodaje rabljenega blaga, restavracije in gostilne, arhitekturno projektiranje ter dejavnost nastanitvenih ustanov za bolniško nego. Dejavnosti socialnega podjetništva določa Uredba o določitvi dejavnosti socialnega podjetništva². Pravnoorganizacijske oblike socialnih podjetij v Sloveniji so različne (zavod, družba z omejeno odgovornostjo, zadruga, fundacija in društvo). Največ je zavodov, sledijo jim zadruge, društva, družbe z omejeno odgovornostjo in fundacije. Podatki so javno objavljeni na spletni strani ministrstva, nazadnje pa so bili posodobljeni 18. 12. 2014.

Ker brez sodelovanja lokalne skupnosti pri spodbujanju ustanavljanja in krepitev socialnega podjetništva ne bo potrebnega preboja, naj na tem mestu omenim, da je to najlažje prek javno-zasebnega partnerstva. V 2. členu Zakona o javno-zasebnem partnerstvu je opredeljeno, da gre pri javno-zasebnem partnerstvu za razmerje zasebnega vlaganja v javne projekte in/ali javnega sofinanciranja zasebnih projektov, če so ti v javnem interesu. Tovrstna partnerstva so lahko v zvezi z izgradnjo, vzdrževanjem ali upravljanjem javne infrastrukture ali drugimi projekti v javnem interesu. Tri ključne značilnosti za izvedbo partnerstva so, da je:

- projekt vsaj deloma v javnem interesu, interes pa mora ugotoviti in opredeliti javni partner (na nivoju države je to vlada, na nivoju občine pa občinski svet),
 - med partnerjema mora iti za delitev tveganja, če zasebni partner ne prevzame vsaj dela tveganja; gre za navadno javno naročilo (Ferk in Ferk, 2008),
 - ekonomičnost projekta, saj zasebni sektor po navadi ne vstopa v tovrstne projekte brez ekonomskega interesa (odstop od tega bi lahko bilo na primer sodelovanje investitorjev, ki imajo primarno interes za doseganje družbenega učinka).
- V drugih evropskih državah so nova podjetja deležna različnih subvencij, socialna podjetja pa spodbujajo tudi z oprostivijo prispevkov za plače, upravičena so do ugodnosti za vsako novo zaposleno osebo iz ranljive skupine in tudi do sofinanciranja zaradi stroškov nižje produktivnosti. Poleg tega si prizadevajo še s financiranjem posameznih projektov, tehnično pomočjo in tudi z oblikovanjem različnih razpisov. Tega v naši ureditvi ni.

MDDSZ je v letu 2013 razpravo posredovalo osnutek strategije razvoja socialnega podjetništva za obdobje do leta 2016 in v njem predlagalo tri strateške razvojne cilje:

1. povečanje prepoznavnosti socialnega podjetništva in vedanja o načelih socialnega podjetništva;
2. nadgradnja obstoječega podpornega okolja in

3. spodbujanje zaposlovanja ranljivih skupin na trgu del³. Predvideli so predvsem izvedbo promocijskih aktivnosti in informiranje o socialnem podjetništvu, vključno z izmenjavo domačih in tujih dobrih praks, proučitev možnosti takšne prilagoditve zakonodaje s področja podpornega okolja za podjetništvo, da bi do ukrepov in instrumentov s tega področja lahko dostopala tudi socialna podjetja, dopolnitev obstoječega sistema oblikovanja in razvoja podjetniškega okolja v okviru vstopnih točk VEM (Vse na enem mestu) na področju splošnega informiranja, ter zagotavljanje osnovnega svetovanja in celostne obravnave socialnih podjetij. Kljub finančni stiski je MDDSZ v preteklih letih podelilo nepovratna sredstva, in sicer prek javnih razpisov za spodbujanje razvoja socialnega podjetništva. Od leta 2009 do leta 2012 je podelilo dva milijona evrov⁴.

Administrativne in računovodske obveznosti

Verjamem, da je v Sloveniji še kar nekaj podjetij, ki sicer poslujejo po načelih »socialnega podjetništva«, pa niso zaprosila za uradni status. Ta namreč prinaša tudi dodatne administrativne naloge in opravila. Socialno podjetje je v osnovi podvrženo vsem osnovnim zakonitostim delovanja na trgu, ki veljajo tudi za druge oblike podjetij, poleg tega pa so v skladu z 19. členu ZSocP zavezana, da pristojnemu ministru poročajo o realizaciji števila zaposlenih delavcev in njihovi strukturi. V skladu s podzakonskimi predpisi mora socialno podjetje poročati o porabi javnih sredstev, pridobljenih spodbudah oziroma o sredstvih iz naslova oprostitev ali olajšav, namenjenih socialnim podjetjem, izdanih na podlagi zakonodaje ali na podlagi dogovorjenih pogodbenih obveznosti.

Poleg tega so socialna podjetja podvržena še nadzoru s strani nadzornih organov, ki pri izvrševanju svojih pooblastil ugotavljajo morebitne nepravilnosti poslovanja. K dodatnim administrativnim nalogam pa so zavezana tudi v okviru računovodstva, saj morajo finančna sredstva, ki jih pridobijo iz naslova spodbud, oprostitev in olajšav, prikazovati na posebnem kontu, prav tako pa morajo za del dejavnosti, ki jih podjetje ne opravlja kot socialno podjetje, ločeno izkazovati podatke o prihodkih in odhodkih.

Vodilo socialnega podjetništva je torej spodbuditi zaposlovanje najranljivejših skušin in ne ustvarjanje dobička. Kot socialno podjetje lahko posluje nepridobitna pravna oseba, ko in če pridobi status socialnega podjetja. To pomeni, da socialno podjetje samo po sebi ni vrsta statusno-pravne oblike. Statusno-pravne oblike, kot so društvo, zavod, družba z omejeno odgovornostjo in druge, lahko šele ob izpolnitvi z zakonom določenih pogojev pridobijo priznani status socialnega podjetja.

Zaključek

Država je sicer naredila začetne korake pri spodbujanju ustanavljanja in krepite socialnega podjetništva s tem, ko je to normativno uredila. Vendar brez sodelovanja državne in lokalne ravni pri spodbujanju ustanavljanja in krepite socialnega podjetništva ne bo potrebnega preboja. Upajmo, da nova

strategija prinese nove pozitivne rezultate v praksi, predvsem ukrepe, ki bodo motivirali in bodo razvojno naravnani, ter da bodo v prihodnjih letih ranljive ciljne skupine v socialnih podjetjih imele tudi dejanske možnosti zaposlovanja.

Viri in literatura:

- http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/trg_dela_in_zaposlovanje/socialno_podjetnistvo. 12. 1. 2015.
- <http://www.socialni-inkubator.si/index.php/socialno-podjetnistvo>.
- Zakon o javno-zasebnem partnerstvu (Uradni list RS, št. 127/06).
- Zakon o socialnem podjetništvu (Uradni list RS, št. 20/11).

Stališča, zapisana v tem prispevku, niso nujno tudi stališča organizacije, v kateri je avtorica zaposlena.

- ¹ Socialno podjetništvo je s 1. 1. 2015 prešlo v pristojnost Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo RS.
- ² Uradni list RS, št. 54/12.
- ³ Strategija razvoja socialnega podjetništva za obdobje 2013-2016 (osnutek z dne 28. decembra 2012).
- ⁴ Javne objave, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, www.mddsz.gov.si/si/o_ministrstvu/javne_objave/javni_razpisi_in_javna_narocila/?tx_t3javirazpis_pi1%5Bshow_single%SD=855 (15. 7. 2013).

Dušan Bavec,
univ. dipl. prav.
Svetovalec SC OZS

Status prostovoljnih zavarovancev še vedno pred Ustavnim sodiščem RS

OZS se tudi še sedaj aktivno zavzema za tiste zavarovance, ki so bili v času veljavnosti starega pokojninskega zakona ZPIZ-1 vključeni v prostovoljno zavarovanje. Z dopisom, ki ga v avtentični obliki prilagamo spodaj, smo namreč Ustavno sodišče RS pozvali k prednostni obravnavi pobude dveh sindikatov za oceno ustavnosti 27. člena novega pokojninske-

ga zakona, ZPIZ-2, saj vsebino predmetne pobude tudi sami podpiramo. Predstavniki OZS smo sicer že v samih pogajanjih za sprejem novega ZPIZ-2 na delovni skupini leta 2012 vladačo ekipo opozorili, da je po naši oceni prekvalifikacija prostovoljnega zavarovanja za nazaj iz delovne dobe v dobo, ki se obravnava kot dokupljena in posledično lahko povzroči visoke maluse, protiustavna, toda naša takratna opozorila so bila zaman!

Poziv Ustavnemu sodišču RS:

»Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije (v nadaljevanju OZS) s svojimi svetovalnimi službami skrbi za okrog 30.000 članov, s katerimi prihajamo dnevno v stik. V zadnjem času vse pogosteje dobivamo pisne izraze nezadovoljstva upokojujočih se članov, ki so razočarani tako nad višino pokojnine kot tudi nad bistveno zaostrenimi pogoji upokojevanja. Med takšnimi zavarovanci še posebej prednjačijo tisti, ki so bili na podlagi starega pokojninskega zakona ZPIZ-1 prostovoljno vključeni v obvezno zavarovanje, za kar so se običajno odločili iz razloga, ker se je tovrstno zavarovanje štelo kot delovna doba, ki pri upokojevanju ni povzročila nikakršnih škodljivih posledic za zavarovanca.

Ob pregledu letnega poročila ZPIZ-a za leto 2014 je moč ugotoviti, da pokojninska reforma iz leta 2012 že daje določene rezultate, saj je bil eden osnovnih namenov zaostrovanje upokojitvenih pogojev in izenačitev le-teh za moške in ženske. Med drugim je v poročilu izpostavljen tudi podatek, da so se nekaterim zavarovancem upokojitveni pogoji po ZPIZ-2 v primerjavi z ZPIZ-1 zaostri tudi za 5 in še več let.

Tudi sami pri svojem svetovalnem delu na OZS in v vsakdanjem komuniciranju s člani na terenu ugotavljamo, da so se nekaterim zavarovancem upokojitveni pogoji dejansko enormno zaostri, pri čemer glavni razlog pravzaprav vidimo v tem, da se je opredelitev prostovoljnega zavarovanja spremenila tudi za nazaj, torej tudi za obdobja veljavnosti starega ZPIZ-1.

Po starem zakonu ZPIZ-1 je prostovoljno zavarovanje namreč predstavljalo delovno dobo, po novem ZPIZ-2 pa predstavlja pokojninsko dobo, okvalificirano kot dokup, zaradi česar na ta način zavarovanec dopolni pogoje le za predčasno upokojitve. Glavna negativna vidika predčasne upokojitve sta v tem, da zah-

tebane upokojitvene starosti, kot velja v posameznem letu, ni moč zniževati niti na račun dela pred 18. letom niti na račun otrok ali JLA, zavarovanec pa je ob tem deležen še malusov pri odmeri pokojnine, in sicer v višini 0,3 % za vsak manjkajoči mesec med dejansko starostjo zavarovanca, ki se predčasno upokojuje, in med tako imenovano »polno starostjo«, ki bo po poteku prehodnega obdobja znašala 65 let tako za moške kot tudi za ženske. Na ta način se nekateri upokojijo celo z 18-odstotnimi odbitki oziroma malusi, ki so trajne narave.

Če bi takšna opredelitev prostovoljnega zavarovanja, ki bi bila izenačena z dokupljeno dobo, veljala le od uveljavitve novega ZPIZ-2 naprej, torej od 1. 1. 2013 dalje, bi to bilo tudi za nas popolnoma razumljivo, prav gotovo pa sprejemljivo tudi za vsakega posameznega zavarovanca, saj bi mu bilo že ob vključitvi v tovrstno zavarovanje znano, kakšne pravice lahko pričakuje iz tega naslova.

Glavni problem vidimo v tem, da takšna opredelitev velja tudi za nazaj, torej za časa veljavnosti starega zakona ZPIZ-1. Na delovni skupini ob sprejemanju novega pokojninskega zakona ZPIZ-2 smo predstavniki OZS ministra Vizjaka in njegove strokovne svetovalce posebej opozorili, da je takšna »antiprekvalifikacija« ustavno zelo sporna, podobna opozorila je izpostavilo še nekaj drugih tam navzočih strokovnih udeležencev delovne skupine, vendar neuspešno in brez posluha. Na takšen način se nikakor ne krepki zaupanje v pravno državo.

Glede na vse navedeno pričakujemo, da bo naslovno sodišče predmetno zadevo za oceno ustavnosti, ki sta jo vložila Zveza svobodnih sindikatov Slovenije ter Sindikat delavcev trgovine Slovenije in jo tudi na OZS vsebinsko podpiramo kot pomembno pravno vprašanje, obravnavalo v najkrajšem možnem času, saj tangira številne zavarovance, še posebej tiste, ki se približujejo predčasni upokojitvi z zamikom, precej jih je pa že utrpelo škodljive posledice, saj so se zaradi takšne prekvalifikacije obdobj prostovoljnega pokojninskega zavarovanja iz časa veljavnosti starega pokojninskega zakona ZPIZ-1 že upokojili bistveno kasneje, kot bi se sicer, pa tudi z malusi, kar občutijo v svoji denarnici vsak mesec in bodo tozadevno prikrajšani do konca svojega življenja, če se predmetne zakonske določbe ustrezno ne spremenijo.«

Izračunaj si svoj prihranek

Kalkulator ugodnosti najdete na: mozaikpodjetnih.si/kalkulator

Sami preverite koliko lahko privarčujete na leto!

Plače za zasebni sektor po kolektivnih pogodbah širše ravni za JULIJ 2015

Opomba: naslovi kolektivnih pogodb so zapisani s ključnimi besedami

1. IZHODIŠČNE PLAČE Vir: Uradni listi, KP po dejavnostih

Bruto v €	TR	I.	II.	III.	IV.	V.	VI/1	VI/2	VII/1	VII/2	VIII.	IX.	Uradni list RS
grafična		420,85	462,94	513,44	576,56	656,53	753,32	-	854,33	-	1.182,59	1.426,68	51/98, 64/01, R: 24/04, 103/04, 79/05, 95/06, 10/07, 93/07, 35/08, 97/08
knjigotrska		401,36	461,56	521,77	581,97	682,31	882,99	-	1.043,54	-	1.324,49	1.525,17	
založniška		432,13	496,95	561,77	626,59	734,62	950,69	-	1.123,54	-	1.426,03	1.642,09	43/00, 77/00, 24/01, 46/01, 78/01
časopisna, inf.-revijalna		447,51	514,64	581,76	648,89	760,77	984,52	-	1.163,53	-	1.476,78	1.700,54	R: 33/04, 117/04, 79/05, 95/06, 118/06, 10/07, 93/07, 35/08, 97/08, 8/10, 55/11, 17/12, 63/13
železnice		329,59	362,55	405,40	451,54	510,86	609,74	-	692,14	-	823,98	988,77	95/07
komunala za leto 2013		455,94	496,74	549,76	643,58	700,68	929,09	1.026,98	1.149,35	1.271,72	1.475,67	1.761,18	94/04, ... 43/12, 4/13, 111/13
nepremičnine - 1		329,59	362,55	405,40	481,20	527,34	711,91	-	889,89	-	1.153,57	1.384,28	
nepremičnine - 2		354,30	389,73	435,79	517,28	566,88	765,29	-	956,61	-	1.240,05	1.488,06	9/98, 35/00, R: 78/03, 117/04, 87/05
nepremičnine - 3		379,03	416,93	466,21	553,38	606,45	818,70	-	1.023,38	-	1.326,61	1.591,93	

2. NAJNIŽJE OSNOVNE PLAČE

Bruto v €	TR	I.	II.	III.	IV/1	IV/2	V/1	V/2	VI/1	VI/2.	VII/1	VII/2	VII/3	VIII.	IX.	Uradni list RS
kmetijstvo na uro		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	36/11, 107/11, 109/12
gozdarstvo (A) na uro		690,78 3,97	709,92 4,08	727,32 4,18	772,56 4,44	-	870,00 5,00	-	1.024,86 5,89	-	1.153,62 6,63	-	-	1.365,90 7,85	1.628,64 9,36	16/05, podpis, 9.9.05 (ni v Ur.l.RS), 37/06, 19/08, 99/08, 30/09, 46/10, 12/13, 25/14, 44/15
gozdarstvo (B) na uro		690,78 3,97	802,14 4,61	908,28 5,22	969,18 5,57	-	1.019,64 5,86	-	1.066,62 6,13	-	1.311,96 7,54	-	-	1.555,56 8,94	1.854,84 10,66	
premogovništvo		433,65	533,35	574,70	635,85	-	701,50	-	834,56	-	1.027,71	-	-	1.354,27	1.596,40	44/96, R: 73/03, 100/04, 81/05, podp. 25-7.06 (ni v Ur.l.RS), 105/07, 45/15
tekstil		433,26	462,84	504,60	553,32	-	614,22	-	725,58	-	817,80	-	-	-	-	18/14, 24/14, 25/14
lesarstvo		428,78	468,11	515,83	568,40	-	635,29	-	746,38	-	840,72	-	-	-	-	132/06, P: 28/07, R: 66/07, 32/08, R: 36/09, 34/10, 22/11, 26/12, 30/13, 24/14, 25/14, 6/15
kemična - 1		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
kemična - 2		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	37/07, R: 38/07, 95/07, R: 89/08, 104/09
kemična - 3		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RV: 73/10, 109/10, 107/11, 25/13, 55/13
papirno in papirno- predel. dejavnost		428,50	486,30	544,24	602,09	-	703,68	-	910,61	1.076,18	1.365,93	-	-	1.572,89	-	110/13, 35/14
nekov. rudnine		501,00	557,00	618,00	691,00	-	779,00	-	876,00	949,00	1.065,00	-	-	1.348,00	-	55/13, 6/14, 24/14, 16/15
kovins. ind. na uro		511,56 2,94	558,54 3,21	617,70 3,55	704,70 4,05	-	769,08 4,42	-	897,84 5,16	-	1.049,22 6,03	-	-	1.198,86 6,89	1.416,36 8,14	108/05, 97/06, 90/07, 33/08, 70/08, RV: 53/09, 10/10, 84/11, 51/13, 35/14, 6/15
elektroind. na uro*		553,74 3,18	566,16 3,25	621,18 3,57	699,27 4,02	-	761,39 4,38	-	887,40 5,10	-	1.031,16 5,93	-	-	1.178,47 6,77	1.386,12 7,97	108/05, 95/06, R: 71/07, 82/07, 32/08, 70/08, 47/09, RV: 75/09, 10/10, 84/11, 104/11, 32/13, 26/15
kov. mat., liv. na uro		513,30 2,95	567,24 3,26	624,66 3,59	715,14 4,11	-	779,52 4,48	-	908,28 5,22	-	1.063,14 6,11	-	-	1.216,26 6,99	1.433,76 8,24	14/06, 87/06, 76/07, 46/08, 70/08, RV: 53/09, 10/10, 70/11, 84/11, 70/12, 59/13, 78/14

Bruto v €	TR	I.	II.	III.	IV/1	IV/2	V/1	V/2	VI/1	VI/2	VII/1	VII/2	VII/3	VIII.	IX.	Uradni list RS
elektrogosp.		432,83	502,31	544,00	623,90	-	693,38	-	821,92	-	1.037,30	-	-	1.457,66	1.648,73	38/96, 45/96, R: 29/03, 100/04, 81/05, podpis 25.7.06 (ni v Ur.l.RS), 105/07
trgovina		492,12	511,00	541,36	594,38	-	662,53	-	776,16	-	925,67	-	-	-	-	111/06, ...24/14, 24/14, 38/14, 50/14, 79/14
gostinstvo		474,30	510,00	571,20	632,40	-	703,80	-	836,40	-	938,40	-	-	1.101,60	-	109/11, 99/12, 110/13, 43/14
cestno gospodarstvo		405,41	441,97	489,47	540,65	-	606,11	-	723,43	-	821,18	899,40	-	977,60	1.173,12	135/04, R: 50/05, R: 87/05, 89/05, R: 97/05, odstop: 91/06, 111/06, 19/07, 7/08, 22/08, 103/08
cestno potniški promet		408,90 2,35	424,56 2,44	494,16 2,84	548,10 3,15	-	614,22 3,53	-	725,58 4,17	-	817,80 4,70	-	-	-	-	6/07, 99/08, nova KP 35/09, 46/09, 88/09, 95/09, 4/10, 3/11, 14/12, 52/12, nova KP: 7/14, 3/15
poštna		562,02 3,23	621,18 3,57	650,76 3,74	722,10 4,15	-	803,88 4,62	-	922,20 5,30	1.146,66 6,59	1.174,50 6,75	-	-	1.207,56 6,94	1.433,76 8,24	50/03, 94/04, 61/05, 84/08, 91/09, 74/14, 90/14, 6/15
banke		-	-	-	653,68	-	745,22	-	931,51	-	1.164,39	-	-	1.397,26	1.676,73	5/11, 14/13, 4/14, 95/14
zavarovalstvo		362,53	416,91	471,29	507,54	-	587,30	-	725,06	-	888,20	-	-	1.123,84	1.268,86	24/11
drobno gospod.		557,38	635,42	713,42	802,61	-	897,37	-	1.070,16	-	1.215,08	-	-	1.449,16	1.739,00	94/10, 58/11
obrt, podjetništvo		586,92	610,17	641,65	656,37	-	695,97	-	797,83	-	933,63	-	-	1.046,79	-	73/08, 55/10, 100/11, 99/12, 92/13, 16/14, 59/14, 28/15

Opomba: V Uradnem listu RS št. 44/2015 je bil objavljen Aneks h Kolektivni pogodbi za gozdarstvo Slovenije. V Uradnem listu št. 45/2015 pa Aneks št. 4 h kolektivni pogodbi elektrogospodarstva Slovenije in Aneks št. 4 h Kolektivni pogodbi premogovništva Slovenije.

3. KP dejavnosti, ki ZNESKOV USKLADITVE še niso vključile v sistem plač

KP	julij 2015
Zavarovalnice	59,88
Nepremičnine – 1, 2, 3	49,87

Okrajšave: Oznaka KP = oznake kolektivnih pogodb, zapisane v prvi koloni, so povzete iz UL RS, št. 87/04, str. 10656; TR = tarifni razred; P = v Uradnem listu objavljeni popravek; odp. = odpoved KP; če ni objavljene številke UL RS, odpoved ni bila uradno objavljena; R = razloga komisije za razlogo kolektivne pogodbe; **R** označena s krepkim tiskom, se nanaša na (ne)uporabnost določb kolektivne pogodbe zaradi uveljavitve Zakona o delovnih razmerjih; RV = razširjena veljavnost

Prispevki za socialno varnost družbenikov (zav. podlaga 040) - junij 2015

Bruto zavarovalna osnova (BZO) v EUR			65 % PP**	3,5 PP***
Prehodni davčni podračun			1.001,16	5.390,88
1.540,25 EUR**		Referenca		
Prisp. zavarovanca za PIZ		15,50%	155,18	835,59
Prisp. delodajalca za PIZ		8,85%	88,60	477,09
Skupaj prispevki za PIZ	SI56 011008882000003	SI19 DŠ-44008	243,78	1.312,68
Prisp. zavarovanca za ZZ		6,36%	63,67	342,86
Prisp. delodajalca za ZZ		6,56%	65,68	353,64
Prisp. za poškodbe pri delu		0,53%	5,31	28,57
Skupaj prispevki za ZZ	SI56 011008883000073	SI19 DŠ-45004	134,66	725,07
Prisp. zavarovanca za starš. var.		0,10%	1,00	5,39
Prisp. delodajalca za starš. var.		0,10%	1,00	5,39
Skupaj prispevki za starš. var.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-43001	2,00	10,78
Prisp. zavarovanca za zaposl.		0,14%	1,40	7,55
Prisp. delodajalca za zaposl.		0,06%	0,60	3,23
Skupaj prispevki za zaposl.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-42005	2,00	10,78
Skupaj drugi prisp.			4,00	21,56
PRISPEVKI SKUPAJ			382,44	2.059,31

DŠ pomeni davčna številka zavezanca

*Povprečna mesečna bruto plača za leto 2014 (PP): 1.540,25 EUR

**Minimalna osnova za prispevke za družbenike v letu 2015 znaša 65 % zadnje znane povprečne letne plače; v marcu 2015 se znesek izračuna: 65 % od PP2014 1.540,25 = 1.001,16 eur

***Najvišja možna zavarovalna osnova: zavezanec lahko prispevke plača največ od osnove, ki znaša 3,5 PP (v skladu s petim odstavkom 145. člena ZPIZ-2): 1.540,25 x 3,5 = 5.390,88 EUR

Zavezanec plača prispevke do 15. 7. 2015; v enakem roku mora davčnemu organu predložiti obračun prispevkov na predpisanem obrazcu OPSVL, ki se odda po sistemu eDavki.

Plače in drugi prejemki iz delovnega razmerja

LESTVICA ZA ODMERO DOHODNINE IN OLAJŠAVE ZA LETO 2015

na podlagi Pravilnika o določitvi olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2015 (Uradni list RS, št. 94/14).

Stopnje dohodnine

Če znaša neto letna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
nad	do		
	8.021,34	16 %	
8.021,34	18.960,28	1.283,41	+ 27 % nad 8.021,34
18.960,28	70.907,20	4.236,92	+ 41 % nad 18.960,28
70.907,20		25.535,16	+ 50 % nad 70.907,20

Pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve, ki ga izplača glavni delodajalec, se za davčno leto 2015 uporabijo stopnje dohodnine in lestvica preračunana na 1/12 leta:

Če znaša neto mesečna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
nad	do		
	668,44	16 %	
668,44	1.580,02	106,95	+ 27 % nad 668,44
1.580,02	5.908,93	353,08	+ 41 % nad 1.580,02
5.908,93		2.127,93	+ 50 % nad 5.908,93

Davčne olajšave:

1. Splošna olajšava

Višina skupne splošne olajšave je odvisna od višine skupnega dohodka v letu 2015:

Če znaša skupni dohodek v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih
nad	do	
	10.866,37	6.519,82
10.866,37	12.570,89	4.418,64
12.570,89		3.302,70

Pri izračunu akontacije dohodnine od mesečnega dohodka iz delovnega razmerja se upošteva:

Če znaša mesečni bruto dohodek iz delovnega razmerja v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih
nad	do	
	905,53	543,32
905,53	1.047,57	368,22
1.047,57		275,22

Če delojemalec ne želi, da se mu pri izračunu akontacije dohodnine upošteva povečana splošna olajšava se davčna osnova zmanjša za 275,22 eura.

2. Osebne olajšave

Namen	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
invalidu s 100% telesno okvaro	17.658,84	1.471,57

3. Posebna osebna olajšava za rezidenta, ki se izobrazuje in ima status dijaka ali študenta, znaša 2.477,03 evra.

4. Posebna olajšava za vzdrževane otroke:

	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
za prvega vzdrževanega otroka	2.436,92	203,08
za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo	8.830,00	735,83
za drugega vzdrževanega otroka	2.649,24	220,77
za tretjega vzdrževanega otroka	4.418,54	368,21
za četrtega vzdrževanega otroka	6.187,85	515,65
za petega vzdrževanega otroka	7.957,14	663,09

Za vse nadaljnje vzdrževane otroke se višina olajšave poveča za 1.769,30 evra (mesečno za 147,44 evra) glede na višino olajšave za predhodnega vzdrževanega otroka.

za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana:

Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
2.436,92	203,08

5. Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje do 2.819,00 evra letno.

Minimalna plača	Znesek	Uradni list RS št.
Obdobje od 1.januarja 2015	790,73 EUR	6/2015
od 1. januarja 2014	789,15 EUR	7/2014
od 1. januarja 2013	783,66 EUR	8/2013
od 1. januarja 2012	763,06 EUR	5/2012
od 1. januarja 2011 do 31. decembra 2011	748,10 EUR	3/2011

Minimalna plača je mesečna plača za delo, opravljeno v polnem delovnem času. Zajema osnovno plačo, del plače za delovno uspešnost, del plače za poslovno uspešnost in dodatke. V minimalno plačo niso zajeta povračila stroškov v zvezi z delom (npr. povračilo za prehrano, prevoz na delo) in drugi osebni prejemki (npr. odpravnine, jubilejne nagrade). Delavec, ki dela krajši delovni čas, ima pravico do sorazmernega dela minimalne plače.

Prispevki za socialno varnost samozaposlenih - za junij 2015

Bruto zavarovalna osnova (BZO) v EUR				54 % PP**	3,5 PP***
Osnova za prispevke ZZ, če je BZO nižja od 60 % od 1.540,25 EUR*	Prehodni davčni podračun	Referenca		831,74	5.390,88
Prisp. zavarovanca za PIZ	15,50%			128,92	835,59
Prisp. delodajalca za PIZ	8,85%			73,61	477,09
Skupaj prispevki za PIZ	SI56 011008882000003	SI19 DŠ-44008		202,53	1.312,68
Prisp. zavarovanca za ZZ	6,36%			58,78	342,86
Prisp. delodajalca za ZZ	6,56%			60,62	353,64
Prisp. za poškodbe pri delu	0,53%			4,90	28,57
Skupaj prispevki za ZZ	SI56 011008883000073	SI19 DŠ-45004		124,30	725,07
Prisp. zavarovanca za starš. var.	0,10%			0,83	5,39
Prisp. delodajalca za starš. var.	0,10%			0,83	5,39
Skupaj prispevki za starš. var.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-43001		1,66	10,78
Prisp. zavarovanca za zaposl.	0,14%			1,16	7,55
Prisp. delodajalca za zaposl.	0,06%			0,50	3,23
Skupaj prispevki za zaposl.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-42005		1,66	10,78
Skupaj drugi prisp.				3,32	21,56
PRISPEVKI SKUPAJ				330,15	2.059,31

DŠ pomeni davčna številka zavezanca

*Povprečna mesečna bruto plača za leto 2014 (PP): 1.540,25 EUR

** Minimalna osnova za prispevke samozaposlenih v letu 2015 znaša 54 % zadnje znane povprečne letne plače; v marcu 2015 se znesek izračuna: 54% od PP2014 1.540,25= 831,74 EUR

*** Najvišja možna zavarovalna osnova: zavezanec lahko prispevke plača največ od osnove, ki znaša 3,5 PP (v skladu s petim odstavkom 145. člena ZPIZ-2): 1.540,25 x 3,5= 5.390,88 EUR

Zavezanec plača prispevke do 15.07.2015; v enakem roku mora davčnemu organu predložiti obračun prispevkov na predpisanem obrazcu OPSVZ, ki se odda po sistemu eDavki.

Opomba: Za delavce v delovnem razmerju (14. člen ZPIZ-2), je najnižja osnova za plačilo prispevkov 52 % PP2014 1.540,25=800,93 EUR. V nasprotnem primeru je potrebno plačati razliko do minimalne osnove.

Pavšalni prispevki za zavezanca, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic

Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje

Glede na določila 428. člena ZPIZ-2 se do določitve novega zneska pavšalnega prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ta prispevek plačuje v znesku, ki je določen v II. oziroma VII. točki Sklepa o določitvi prispevkov za posebne primere zavarovanja. Skladno s tem Sklepom znaša mesečni znesek pavšalnega prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje od **1. aprila 2015 32,20 EUR**. Zavezanci plačajo polovico navedenega zneska prispevka za mesec, v katerem opravljajo dejavnost 15 dni ali manj. Prispevek plačujejo mesečno do 15. v mesecu za pretekli mesec.

Prispevek za zdravstveno zavarovanje

Osebe, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic, so zavarovane za poškodbo pri delu in poklicno bolezen na podlagi 10. točke 17. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ). **Od februarja dalje pa osebe, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic plačajo mesečni prispevek v znesku 32,36 EUR do decembra 2014. Za obračunsko obdobje od januarja 2015 dalje plačujejo osebe, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic (zavarovanci iz 10. točke 17. člena ZZVZZ), prispevek v znesku 32,72 EUR. Prispevek plačujejo zavezanci mesečno do 15. v mesecu za pretekli mesec – ne glede na dejansko število dni opravljanja dejavnosti v mesecu.**

Zavarovalna podlaga 103 - Ureditev zavarovanj družbenikov družb in ustanoviteljev zavodov, ki niso poslovodne sebe

Zavarovalne podlage 103 ni več. Predhodno obdobje se je izteklo z mesecem septembrom.

Zavarovalna podlaga 104

Zavarovalna podlaga 104 po novem ne obstaja več. Zavarovati se je možno na podlagi 05 oziroma na drugi ustreznih zavarovalnih podlagi glede na status zavarovanca.

Franc Medvešek, M-trans

»Z uporabo kartice Mozaik podjetnih na leto privarčujem nekje med 1500 in 2000 evrov. Uporabljam jo povsod, kjer je le mogoče. Največji prihranek je seveda pri **sklepanju zavarovanj**, velik bonus nam prinese tudi pri nakupovanju v **Merkurju**, pa tudi pri **popravilu vozil**. Škoda je le, da kartice ne morem uporabljati pri sklepanju zavarovanj za osebna vozila.«

2000€
na leto

mozaikpodjetnih.si

DRUGI OSEBNI PREJEMKI IN POVRAČILA STROŠKOV – JULIJ 2015

Vrsta prejemka	Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo (KPOP) (Uradni list RS, št. 73/2008, 55/2010, 100/2011, 99/2012, 92/2013 in 16/2014)	Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uredba) (Uradni list RS, št. 140/2006 in št. 76/2008)
1. Prehrana med delom		
1.1. če delojemalec dela vsaj 4 ure na dan	4,90 EUR na dan	6,12 EUR na dan
1.2.	če delavec dela 11 ur ali več na dan, mu pripada pravica do sorazmerno višjega povračila za prehrano med delom	če je delojemalec na delu deset ur ali več, se za ta dan, poleg povračila stroškov za prehrano med delom (6,12 EUR) prišteje še 0,76 EUR za vsako dopolnjeno uro prisotnosti na delu po osmih urah prisotnosti na delu
2. Prevoz na delo in z dela		
2.1. organiziran javni prevoz	delavec je upravičen do povračila stroškov prevoza na delo in z dela najmanj v višini 70 % cene najcenejšega javnega prevoza	do višine stroškov javnega prevoza, če je mesto opravljanja dela vsaj en kilometer oddaljeno od delojemalčevega običajnega prebivališča
2.2. če javni prevoz ni organiziran oziroma ga delojemalec iz utemeljenih razlogov ne more uporabljati	najmanj v višini 0,18 EUR za vsak polni kilometer razdalje med bivališčem do mesta opravljanja dela	v višini 0,18 EUR za vsak dopolnjen kilometer
3. Dnevnic za službena potovanja v RS		
3.1. nad 6 do 8 ur nad 8 do 12 ur nad 12 ur	6,20 EUR 8,50 EUR 17,00 EUR	7,45 EUR 10,68 EUR 21,39 EUR
3.2. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 8 do 12 ur	se znesek dnevnic zmanjša za 15 %	se znesek dnevnic zmanjša za 15 %
3.3. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 12 do 24 ur	se znesek dnevnic zmanjša za 10 %	se znesek dnevnic zmanjša za 10 %
4. Dnevnic za službena potovanja v tujini so določene v Uredbi o povračilu stroškov za službena potovanja v tujini - Uredba za tujino (Uradni list RS, št. 38/94 s spremembami)		
4.1. nad 6 do 8 ur	črtana (Ur. list 51/2012)	črtana (Ur. list 51/2012)
4.2. nad 10 do 14 ur	75 % zneska po Uredbi za tujino	75 % zneska po Uredbi za tujino
4.3. nad 14 do 24 ur	cel znesek po Uredbi za tujino	cel znesek po Uredbi za tujino
4.3.1. Nemčija, Avstrija, Italija, Francija	44 EUR	44 EUR
4.3.2. Hrvaška, BiH, Srbija, Črna gora, Madžarska, Makedonija, Slovaška, Češka, Poljska, Bolgarija, Romunija	32 EUR	32 EUR
4.4. če stroški prenočevanja vključujejo tudi plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 10 do 14 ur	75 % zneska po Uredbi za tujino, zmanjšano za 15 %	75 % zneska po Uredbi za tujino, zmanjšano za 15 %
4.5. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 14 do 24 ur	90 % zneska po Uredbi za tujino	90 % zneska po Uredbi za tujino
5. Prevoz na službenem potovanju v Sloveniji		
5.1. povračilo stroškov prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi	do višine dejanskih stroškov za prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi	do višine dejanskih stroškov za prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi
5.2. v primeru, da delojemalec uporablja lastno prevozno sredstvo	0,37 EUR za vsak prevožen kilometer	0,37 EUR za vsak prevožen kilometer
6. Prevoz na službenem potovanju v tujini		
7. Prenoevanje na službenem potovanju		
prenočevanje na službenem potovanju	v višini predloženega računa za prenočevanje, ki ga odobri delodajalec	do višine dejanskih stroškov za prenočevanje, če je dokumentirano s potnim nalogom in z računi

Vrsta prejema	Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo (KPOP) (Uradni list RS, št. 73/2008, 55/2010 in 100/2011)	Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uredba) (Uradni list RS, št. 140/2006 in št. 76/2008)
8. Terenski dodatek		
terenski dodatek	4,00 EUR na dan	4,49 EUR na dan
9. Nadomestilo za ločeno življenje		
nadomestilo za ločeno življenje		334 EUR na mesec
10. Regres za letni dopust		
regres za letni dopust	798,64 EUR	najvišji znesek regresa za letni dopust, od katerega še ni potrebno obračunati prispevkov je 70% povprečne plače v RS za predpretekli mesec
11. Jubilejne nagrade		
jubilejne nagrade	30 %, 50 % ali 70 % povprečne plače zaposlenih v RS za pretekle tri mesece delovna doba pri zadnjem delodajalcu Članu sindikata pripada dodatnih 10 %. Zahtevo za izplačilo višje jubilejne nagrade delavec uveljavlja s člansko izkaznico sindikata.	
za 10 let delovne dobe	461,04 EUR	460 EUR
za 20 let delovne dobe	768,40 EUR	689 EUR
za 30 let delovne dobe	1.075,75 EUR	919 EUR
za 40 let delovne dobe		919 EUR
12. Odpravnina ob upokojitvi		
odpravnina ob upokojitvi	v višini dveh povprečnih mesečnih plač delavca v zadnjih treh mesecih ali v višini dveh povprečnih plač v RS za pretekle tri mesece, če je to zanj ugodneje 3.073,58 EUR	4.063 EUR
13. Solidarnostna pomoč		
v primeru smrti delavca	1.536,79 EUR	3.443 EUR
v primeru smrti ožjega družinskega člana delavca	768,40 EUR	3.443 EUR
v primeru težje invalidnosti ali daljše bolezni delavca ter elementarne nesreče, ki prizadene delavca	1.536,79 EUR	1.252 EUR
14. Plačila dijakom in študentom za obvezno praktično delo		
1. letnik - dijak	90,00 EUR	172,00 EUR
2. letnik - dijak	120,00 EUR	172,00 EUR
3. letnik - dijak	150,00 EUR	172,00 EUR
4. letnik - dijak	150,00 EUR	172,00 EUR
študent	170,00 EUR	172,00 EUR

Osnove za izračun prejemkov

Plače v RS (vir: SURS)	Bruto plača	Povprečna plača (bruto) zadnjih treh mesecev
april 2015	1.543,95 EUR	1.536,79 EUR

**CENE BENCINA IN KILOMETRINA ZA SLUŽBENA POTOVANJA V TUJINO
(za maj in junij 2015)**

Datum	12.5.15	26.5.15	9.6.15	23.6.15
Bencin 95 oktanov v EUR/l (www.petrol.si)	1,369	1,364	1,364	1,372
Kilometrini - 18 % od cene bencina v EUR, od 7. 7. 2012 – Uradni list, št. 51/2012	0,2464	0,2455	0,2455	0,2470

Pri obravnavi povračil stroškov v zvezi z delom je treba ločiti njihovo delovnopravno obravnavo od davčne obravnave. Pravico delavca do povračil stroškov v zvezi z delom ureja Zakon o delovnih razmerjih – ZDR (Uradni list RS, št. 42/2002 s spremembami), ki v 130. členu določa, da mora delodajalec delavcu zagotoviti povračilo stroškov za prehrano med delom, stroškov za prevoz na delo in z dela ter stroškov, ki jih ima delavec pri opravljanju določenih del in nalog na službenem potovanju. Višina povračil tovrstnih stroškov se določa s kolektivno pogodbo s splošno veljavnostjo ali z izvršilnim predpisom.

Davčno obravnavo povračil stroškov v zvezi z delom ureja Zakon o dohodnini – ZDoh-2 (Uradni list RS, št. 13/11 – UPB7), ki v prvem odstavku 44. člena med dohodke iz delovnega razmerja, ki se ne vštejejo v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja (v nadaljevanju davčna osnova), uvršča povračila stroškov v zvezi z delom pod pogoji in do višin, ki jih določi vlada.

Če delodajalec izplačuje povračila teh stroškov v znesku, ki presega znesek, ki ga za navedena povračila določa Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja – Uredba (Uradni list RS, št. 140/06 s spremembami), se znesek posameznega povračila v delu, ki presega znesek, določen v Uredbi, všteva v davčno osnovo.

(http://www.durs.gov.si/si/davki_predpisi_in_pojasnila/dohodni-na_pojasnila/dohodek_iz_zaposlitve/povracila_stroskov_v_zvezi_z_delom_in_izplacila_drugih_dohodkov_iz_delovnega_razmerja/povracila_stroskov_v_zvezi_z_delom_in_izplacila_drugih_dohodkov_iz_delovnega_razmerja_splosno_pojasnilo/)

Obracunavanje in plačevanje prispevkov za socialno varnost: V skladu z zakonom o prispevkih za socialno varnost se prispevki za socialno varnost obracunavajo in plačujejo pri jubilejnih nagradah, odpravninah in solidarnostnih pomočeh ter povračilih stroškov v zvezi z delom v delu, ki presega z uredbo vlade določen znesek teh prejemkov, ki se ne vštejejo v davčno osnovo.

Zap. 1 - KPOP: Če delavec dela pri dveh delodajalcih, mu pripada pri vsakem delodajalcu sorazmerni del povračila za prehrano med delom, ki dnevno ne sme biti nižje od 4,90 EUR.

Zap. 1 - Uredba: Povračilo stroškov prehrane med delom za vsak dan, ko je delojemalec na delu vsaj 4 ure, se ne všteva v davčno osnovo v višini 6,12 EUR. Če je delojemalec na delu več kot 10 ur, se v davčno osnovo dodatno ne všteva 0,76 EUR za vsako nadaljnjo dopolnjeno uro po 8. urah prisotnosti.

Zap. 2 - KPOP: Če javni prevoz ni organiziran oziroma ga delavec iz utemeljenih razlogov ne more uporabljati, je upravičen do povračila stroškov prevoza na delo in z dela najmanj v višini 0,18 EUR, oziroma v vsakokratni višini po Uredbi o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih prejemkov, ki se ne vštejejo v davčno osnovo, za vsak polni kilometer razdalje med bivališčem, določenim v pogodbi o zaposlitvi, do sedeža delodajalca oziroma do mesta opravljanja dela. Delavec je upravičen do povračila stroškov za prevoz na delo in z dela za dneve prisotnosti na delu, od kraja bivališča, določenega v pogodbi o zaposlitvi, do sedeža delodajalca oziroma do mesta opravljanja dela. Delavec ni upravičen do povračila stroškov prevoza, če delodajalec organizira brezplačni prevoz na delo in z dela.

Zap. 2 - Uredba: Povračilo stroškov prevoza na delo in z dela se ne všteva v davčno osnovo do višine stroškov javnega prevoza, od mesta opravljanja dela do običajnega prebivališča delojemalca, ki je najbližje mestu opravljanja dela, če je mesto opravljanja dela oddaljeno od delojemalčevega običajnega prebivališča vsaj 1 kilometer. Če delojemalec nima možnosti uporabe javnega prevoza, se v davčno osnovo ne všteva povračilo stroškov prevoza v višini 0,18 EUR za vsak polni kilometer. Če ima delojemalec pravico do uporabe službenega vozila v privatne namene in mu delodajalec za tako

uporabo zagotovi tudi gorivo, se povračilo stroškov prevoza na delo všteva v davčno osnovo.

Zap. 4: Delavec je upravičen do dnevnice pod pogoji in v višini, ki ga določa Uredba o povračilu stroškov za službena potovanja v tujino - Uredba za tujino (Uradni list RS, št. 38/94, 63/94, 24/96, 96/00, 35/02, 86/02, 66/04, 73/04, 16/07, 30/09 in 51/12). V uredbi za tujino so določene dnevnice še za ostale države in območja. Če je na službenem potovanju v tujino zagotovljena brezplačna prehrana, se upravičencu za pokritje morebitnih drugih stroškov obračuna 20 % pripadajoče dnevnice te uredbe. Za odsotnost nad 14 do 24 ur delojemalcu pripadajo trije obroki prehrane, za odsotnost nad 10 do 14 ur dva obroka. **Za vse tiste, ki uporabljajo uredbo za tujino posredno velja davčna uredba. Sprememba oziroma dopolnitev KP za obrt in podjetništvo velja za tiste, ki opravljajo prevoze blaga in potnikov ter so napoteni na službeno pot v tujino. Za njih se uporablja "Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja" (Uradni list RS, št. 140/06 in 76/08). Ta za obračun dnevnic predpisuje tri vrste dnevnic za tujino: za službeno potovanje od 6-8 ur, za službeno potovanje nad 8-14 ur in za službeno potovanje nad 14 do 24 ur.**

Zap. 5 - Uredba: Povračilo stroškov prevoza na službenem potovanju se ne všteva v davčno osnovo do višine dejanskih stroškov za prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi ali za najem osebnega avtomobila. Povračilo stroškov prevoza se ne všteva v davčno osnovo, če je dokumentirano s potnim nalogom, dokazili in z računi. Iz potnega naloga mora biti razvidna odobritev delodajalca za posamezno vrsto prevoza. Če delojemalec uporablja službeno vozilo, se za povračilo stroškov prevoza šteje tudi povračilo stroškov za takse, cestnine in parkirnine ter povračilo stroškov za gorivo. Če delojemalec uporablja službeno vozilo tudi v privatne namene, podjetje pa mu ne zagotavlja goriva za opravljene poti v privatne namene, je treba dejanske stroške goriva sorazmerno razmejiti. Razmejitev stroškov goriva med stroški za službene in stroški za privatne vožnje mora biti pregledna in dokumentirana z verodostojnimi dokazili.

Zap. 6: Uredba o povračilu stroškov za službena potovanja v tujino, 15. člen: »Če je v nalogu za službeno potovanje določeno, da se uporabi za službeno potovanje v tujino lastno motorno vozilo, se povrnejo stroški v višini 18 odstotkov cene litra neosvinčenega motornega bencina 95 oktanov za prevoženi kilometer.«

Zap. 8 - KPOP (terenski dodatek): Delavci so upravičeni do terenskega dodatka, če delajo na terenu zunaj sedeža delodajalca ali poslovne enote in zunaj kraja stalnega ali začasnega bivališča delavca ter če sta na terenu organizirana prehrana in prenočišče. Šteje se, da je delavec, če dela in biva na terenu od 12 ur do 24 ur, upravičen do treh obrokov prehrane. V primeru, ko delodajalec delavcu ne zagotovi treh obrokov prehrane, mu pripada povračilo stroškov za delo na terenu v višini znižane dnevnice, in sicer : če je zagotovljen en obrok prehrane v višini 60 % dnevnice, če sta zagotovljena dva obroka prehrane, pa v višini 30 % dnevnice.

Zap. 11 - KPOP: Delavcu pripada jubilejna nagrada za 10, 20 in 30 let. Nekateri zneski jubilejnih nagrad presegajo zneske kot so navedeni v Uredbi. Kadar so zneski jubilejnih nagrad izplačani nad zneski kot so v Uredbi, se razliko obdavči.

Zap. 12 - KPOP: Odpravnina ob upokojitvi se izplača v višini, določeni v 132. členu Zakona o delovnih razmerjih.

Za zasebnika

Fizični osebi, ki opravlja dejavnost, se na podlagi 57. člena Zakona o dohodnini (Zdoh-2) priznajo kot odhodek stroški, ki se nanašajo izključno na zavezanca, do višine, določene z Uredbo o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja, in sicer stroški v zvezi s službenimi potovanji, stroški prehrane med delom, stroški prevoza na delo in z dela, stroški dela na terenu.